

آشنایی با اقلیم فضا و اثر رخدادهای آن بر زیرساخت‌های حیاتی و چگونگی آمادگی در برابر آن

امید شکوفا

استادیار، پژوهشکده سامانه‌های ماهواره، پژوهشگاه فضایی ایران، تهران - ایران

چکیده:

در این سخنرانی مبحث اقلیم فضا و جوانب مختلف آن مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد. برای این منظور در ابتدا پدیده‌های اقلیم فضا، شامل توفان‌های خورشیدی، پرتوهای کیهانی و سایر رخدادهای مرتبط بطور مختصر معرفی می‌شود. آنگاه ریسک‌های مرتبط با آن‌ها، و دامنه و احتمال رخدادهای برحسب شاخص‌ها و معیارهای بین‌المللی بررسی می‌شود. سپس دلیل اهمیت پرداختن به این مقوله و سازوکارهای تأثیر آن بر زیرساخت‌های حیاتی تمدن بشر مورد اشاره قرار گرفته و برآوردی از میزان آسیب‌های کلان اقتصادی ناشی از آن ارائه می‌شود. همچنین اهمیت پیش‌بینی رخدادهای فضا و میزان صرفه‌جویی اقتصادی ناشی از آن مورد بحث قرار می‌گیرد. در بخش بعد سامانه‌های فضایی بکاررفته برای پایش پدیده‌های مختلف اقلیم فضا و نقش مشارکت‌های بین‌المللی کشورهای مختلف در ایجاد آن‌ها معرفی شده و برنامه‌هایی که برای توسعه آن‌ها در آینده مطرح می‌باشد، مورد اشاره قرار می‌گیرد. در ادامه برخی از تعاملات بین‌المللی برای توسعه پایدار فعالیت‌های مرتبط با پایش و پیش‌بینی رخدادهای اقلیم فضا معرفی می‌شوند و در این میان نقشه راه توسعه سرویس‌های مقابله با این پدیده‌ها مورد بحث قرار می‌گیرد. در خاتمه، موضوع اقلیم فضا، چالش‌های مرتبط، سرویس‌ها و بسترهای موردنیاز آن در ایران بطور مختصر بررسی شده و برخی پیشنهادات برای پرداختن به این مقوله در ایران مطرح می‌گردد.